

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 162/14
V Luxemburgu 2. decembra 2014

Rozsudok v spojených veciach C-148/13 až C-150/13
A, B, C/Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Súdny dvor objasňuje spôsoby, akými vnútroštátne orgány môžu posudzovať dôveryhodnosť sexuálnej orientácie žiadateľov o azyl

Smernice 2004/83 a 2005/85 jednotlivo upravujú minimálne štandardy týkajúce sa podmienok, ktoré musia splniť štátni príslušníci tretích štátov na to, aby mohli úspešne žiadať o priznanie postavenia utečenca, a postupov preskúmania žiadostí o azyl, pričom zároveň spresňujú práva žiadateľov o azyl.¹

A, B a C, štátni príslušníci tretích štátov, jednotlivo podali žiadosti o azyl v Holandsku s odvolaním sa na svoje obavy pred prenasledovaním vo svojich jednotlivých krajinách pôvodu z dôvodu svojej homosexuálnej orientácie. Ich žiadosti však príslušné orgány zamietli z dôvodu, že ich sexuálna orientácia nebola preukázaná.

Všetci traja žiadatelia sa odvolali proti týmto rozhodnutiam. Raad van State (Štátna rada, Holandsko), ktorej bol spor predložený, si kladie otázku prípadných obmedzení, ktoré stanovuje právo Únie vo vzťahu k overeniu sexuálnej orientácie žiadateľov o azyl. Domnieva sa totiž, že samotné kladenie otázok žiadateľovi o azyl môže v určitej miere zasiahnuť do práv zaručených Chartou základných práv Európskej únie.

Na úvod Súdny dvor vo svojom dnešnom rozsudku uvádza, že vyhlásenia žiadateľa o azyl týkajúce sa jeho sexuálnej orientácie predstavujú len východiskový bod v procese preskúmania žiadosti a môžu si vyžadovať potvrdenie.

Spôsoby, akými príslušné orgány posúdia tieto vyhlásenia a dôkazy predložené na podporu žiadostí o azyl, totiž musia byť v súlade s právom Únie, a najmä so základnými právami zaručenými Chartou, ako sú právo na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

Toto posúdenie ďalej musí byť individuálne a musí zohľadňovať individuálne postavenie, ako aj osobnú situáciu žiadateľa (vrátane faktorov, ako sú jeho minulosť, pohlavie a vek) s cieľom určiť, či činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, možno považovať za prenasledovanie alebo vážne bezprávie.

V tomto kontexte Súdny dvor uvádza tieto odporúčania týkajúce sa spôsobov posúdenia vnútroštátnymi orgánmi.

Po prvé posúdenie žiadostí o azyl výlučne na základe stereotypných predstáv spájajúcich sa s homosexuálmi neumožňuje dotknutým orgánom zohľadniť individuálnu a osobnú situáciu dotknutého žiadateľa. Neschopnosť žiadateľa o azyl odpovedať na takéto otázky nemôže teda sama osebe predstavovať dostatočný dôvod pre vyvodenie záveru o nedôveryhodnosti žiadateľa.

¹ Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. ES L 304, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96), a smernica Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Ú. v. EÚ L 326, s. 13).

Po druhé, hoci vnútroštátne orgány môžu dôvodne v určitých prípadoch pristúpiť k výsluchom určeným na posúdenie skutočností a okolností týkajúcich sa údajnej sexuálnej orientácie žiadateľa o azyl, výsluchy týkajúce sa podrobností sexuálnych praktík žiadateľa sú v rozpore so základnými právami zaručenými Chartou a najmä s právom na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

Po tretie, pokiaľ ide o možnosť vnútroštátnych orgánov akceptovať, ako to navrhli niektorí žiadatelia o azyl, vykonanie homosexuálnych aktov, absolvovanie prípadných „testov“ na účely preukázania ich homosexuality alebo predloženie takých dôkazov, ako sú videonahrávky ich intímnych aktov, Súdny dvor zdôrazňuje, že okrem toho, že uvedené dôkazy nemajú nevyhnutne dôkaznú hodnotu, mohli by predstavovať aj zásah do ľudskej dôstojnosti, ktorej rešpektovanie zaručuje Charta. Navyše povoliť alebo akceptovať takýto typ dôkazov by bolo podnetom pre ostatných žiadateľov a *de facto* by to znamenalo uložiť im povinnosť predloženia takých dôkazov.

Po štvrté vzhľadom na citlivosť informácií dotýkajúcich sa osobnej sféry určitej osoby a najmä jej sexuality, nemožno dospieť k záveru o jej nedôveryhodnosti len na základe toho, že z dôvodu svojej zdržanlivosti pri odhaľovaní intímnych aspektov svojho života táto osoba ihneď neoznámila svoju homosexualitu.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106